

[Handelsministeren.]

nogen Maade kan misforstaas, og jeg tror, at jeg har haft Ret i de Betragtninger, jeg har gjort gældende med Hensyn til Industriens Krav om at beholde den Ret, som Industrien har i Henhold til den gamle Næringslov, og ogsaa at faa den udvidet, saaledes som Lovforslaget tilsigter.

Endelig har jeg et Par Bemærkninger til det ærede Medlem Hr. Vejen, der paa ny talte — jeg kan vel godt sige Uldjydernes Sag. Jeg havde nu Indtrykket af, at det ærede Medlem Hr. Vejen havde noget vanskeligt ved at holde Alvoren ved lige i sine Bemærkninger, og det forstaar jeg saa udmærket vel. Det ærede Medlem sagde, at den Hjemmeindustri, der nu udøvedes i de fire Herreder, var saa udviklet, at man havde saa udmærkede Maskiner til sin Raadighed, at man var i Stand til at fabrikere akkurat lige saa godt som de andre Fabrikker.

Det er muligt, at det er rigtigt. Jeg tør dog antage, at Forholdet, naar man kan fabrikere saaledes, maa være dette, at den egentlige Hjemmehusfid er omdannet til en egentlig industriel Produktion, og jeg fastholder mine Bemærkninger om, at Forudsætningen for Opretholdelsen af den Tilstand, der har været raadende siden Reskriptet af 1741 og for øvrigt til Dels tidligere, ikke er til Stede. Forholdene er nu saa væsentlig anderledes end den Gang, at der ingen Rimelighed er i at opretholde denne Særret for disse fire Herreder.

Saa sagde det ærede Medlem i Tilslutning til, hvad det ærede Medlem Hr. J. P. Larsen havde fremført, at det ikke var Beboerne i de paagældende Egne, der havde været paa Tærne for at faa denne særlige Ret, det var Borgerne her i Hovedstaden. Det er jo udmærket, for saa behøver vi ikke at være ængstelige for at tage dette Privilegium fra de fire Herreder. De har i sin Tid ikke ønsket at faa det, det er andre, der har ønsket det, og disse andre, der ønskede det den Gang — det er altsaa dem, der har haft Privilegiet, det er dem, til hvis Fordel det er udstedt — giver nu glædeligt Afkald paa det. Saa er vi ude over den Vanskelighed, som ellers kunde være forbundet dermed, at de Folk, der har haft et Privilegium i et langt Aaremaal, kunde føle sig brøstholdne ved at miste det. Det er altsaa Hovedstadens Befolkning, der giver Afkald paa noget, og ikke Befolkningen i Hammerum Herred.

Det ærede Medlem sagde, at det var rigtigt nok, at man ikke kunde kontrollere

Varernes Oprindelse, men derfor var der ingen Grund til at ophæve Bestemmelsen. Dette forekommer mig at være en mærkelig Begrundelse for at bevare Privilegiet eller for at modsætte sig dets Ophævelse, thi naar man faktisk ikke kan kontrollere Varernes Oprindelse, saa bliver det til en almindelig Omløben med Varer, ikke alene fra de paagældende Herreder, men ogsaa andre Steder fra, ikke alene fra den Produktion, der finder Sted i Hjemmene, men ogsaa fra Produktionen i Fabrikkerne.

Og det gaar jo ikke an, thi i den Grad kan man ikke gøre Forskel paa Befolkningens Rettigheder her i Landet, at man siger, at der er nogle Mennesker fra disse Herreder, og de kan løbe omkring med deres Varer og falbyde dem, skønt Varerne maaske slet ikke har været i nogen som helst Forbindelse med disse Herreder, aldrig har været der og langt mindre er produceret der.

Det ærede Medlem sagde, at det var ikke som af mig anført Fattigdom i de paagældende Herreder, der har været Oprindelsen til, at dette Privilegium blev givet. Det er saamænd nok muligt, men jeg vil dog henvise det ærede Medlem til at læse sine egne Udtalelser, det er Sp. 1636 i Fortrykket. Han vil der se, at han selv gør gældende, at disse Egne, hvor Privilegiet virker, er Egne, der fra Naturrens Haand er meget stifmoderligt behandlet. Jeg satte denne Udtalelse i Forbindelse med dette, at man har faaet Privilegiet; jeg var ikke vidende om, at det var Hovedstadens Befolkning, der i sin Tid havde ønsket Privilegiet, men det har vi nu altsaa faaet Klarhed over, og saa kan vi vel lade det Spørgsmaal ligge.

Den sidste Bemærkning, det ærede Medlem Hr. Vejen gjorde, var rettet imod Socialdemokratiet, som han mente vilde komme udenfor sit Program — saaledes forstod jeg ham — ved ikke fortsat at ville give Tilladelse til dette Privilegiums Opretholdelse. Jeg synes nu ikke, det ærede Medlem særlig skal gaa i Rette med Socialdemokratiet, for saa vidt jeg har forstaaet, er den ærede Ordfører for Venstre af ganske samme Opfattelse som jeg, saa hvis man skal til at tale om, hvem der skal have et særligt Ansvar i denne Sag, saa tror jeg, det ærede Medlem Hr. J. C. A. Larsen og jeg maa dele dette Ansvar, og jeg tror ogsaa nok, vi kan paatage os det.

Endelig har jeg en Bemærkning til det ærede Medlem Hr. Himmelstrup, der